

ฤทธิ์การต่อต้านพยาธิในระบบทางเดินอาหารโดยการใช้สารสกัดเมล็ดมะละกอต้อโลหิตวิทยาในแพะ

Effect of Papaya (*Carica papaya*) Seed Extract in Gastrointestinal Parasites on

Hematological Parameters in Goats

พัชรินทร์ โชติพันธ์

Pacharin Chotiphan

ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

พยาธิในระบบทางเดินอาหารเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและประสิทธิภาพการผลิตของแพะโดยก่อให้เกิดภาวะโลหิตจาง น้ำหนักตัวลดลง และการเจริญเติบโตลดลง นอกจากนี้ การใช้ยาถ่ายพยาธิอย่างต่อเนื่องอาจนำไปสู่ปัญหาการดื้อยา ดังนั้นการใช้สารสกัดจากพืชจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาฤทธิ์ของสารสกัดเมล็ดมะละกอ (*Carica papaya*) ต่อการควบคุมพยาธิในระบบทางเดินอาหารและการเปลี่ยนแปลงค่าทางโลหิตวิทยาในแพะ โดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยจำนวน 3 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า การใช้สารสกัดเมล็ดมะละกอส่งผลให้ค่า Hemoglobin (Hb) และ Packed Cell Volume (PCV) เพิ่มขึ้น ขณะที่ค่า Eosinophils ลดลงและค่า Lymphocytes เพิ่มขึ้นเล็กน้อยซึ่งแสดงถึงการฟื้นตัวของระบบเลือด รวมถึงการลดการติดพยาธิและการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันที่ดีขึ้น โดยผลลัพธ์มีแนวโน้มสอดคล้องกันในทุกการศึกษา แม้จะมีความแตกต่างของระดับสารสกัดที่ใช้ ทั้งนี้พบว่าการใช้ในระดับประมาณ 100 มก./กก. สามารถให้ผลในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสารสกัดเมล็ดมะละกอมีศักยภาพในการนำมาใช้เป็นทางเลือกในการควบคุมพยาธิในแพะ และช่วยปรับปรุงค่าทางโลหิตวิทยาได้

คำสำคัญ: สารสกัดเมล็ดมะละกอ ฤทธิ์ต่อต้านพยาธิระบบทางเดินอาหาร ค่าโลหิตวิทยา แพะ

เอกสารอ้างอิง

- Ameen, S. A., Azeez, O. M., Baba, Y. A., Raji, L. O., Basiru, A., Biobaku, K. T. and Odetokun, I. A. 2018. Anthelmintic potency of *Carica papaya* seeds against gastrointestinal helminths in red Sokoto goat. **Ceylon Journal of Science**. 47(2).
- Goku, P. E., Orman, E., Quartey, A. N. K., Ansong, G. T. and AsareGyan, E. B. 2020. **Comparative evaluation of the in vitro anthelmintic effects of the leaves, stem and seeds of *Carica papaya* using the *Pheretima posthuma* model**. Evidence-Based Complementary and Alternative Medicine. 2020: 1–8.
- Gorianov, S., Orlova, S., Nikitina, E., Vandysev, V., Ivlev, V., Esparza, C., Vasil'ev, V., Platonov, E., Sheremeta, A. and Kalabin, G. 2023. **Study of the chemical composition of *Carica papaya* L. seed oils of various geographic origins**. Horticulturae. 9(11): 1227.
- Melo, Y. J. O., Ferraz, H. T., Saturnino, K. C., Silva, T. D. P., Braga, I. A., Amaral, A. V. C., Meirelles-Bartoli, R. B. and Ramos, D. G. S. 2022. **Gastrointestinal parasites in captive and free-living wild birds in Goiania Zoo**. Brazilian Journal of Biology. 82: e243086.
- Singh, K., Sharma, P., Gaur, A. and Parihar, H. R. 2023. Anthelmintic activity of aqueous and alcoholic extracts of *Carica papaya* seeds in naturally infested goats. **Asian Journal of Dairy and Food Research**. 42(4): 471–477.
- Dhoot, V. V., Bhojne, G. R., Dhoot, V. M., Panchbhai, C. G., Somkuwar, A. P., Raghuwanshi, D. S., Jadhav, S. G. and Game, Y. G. 2024. Anthelmintic evaluation of *Carica papaya* against gastrointestinal nematodes in goats. **International Journal of Veterinary Sciences and Animal Husbandry**. 9(3): 401–404.
- Sontijun, N., Sukontason, K. L., Zajac, B. K., Zehner, R., Sukontason, K., Wannasan, A. and Amendt, J. 2017. **Wing morphometrics as a tool in species identification of forensically important blow flies of Thailand**. Parasites & Vectors. 10: 229.